

Kedi Firindena Kɔrenti Kaane Ma

Pɔli Alaa Falan Kedi Firindena Kɔrenti Kaane Ma

Kedi firindeni ito xɔdɛxɛn nan yitama Pɔli nun Kɔrenti denkeleya muxune tagi. Muxuna ndee yi e ye, ne bata yi sike Pɔli a xerayaan ma e yi a bɔte raba. Na feen yi Pɔli xɔlɔ han! Koni hali na, a mɔn yi a xanuntenyaan yitama Kɔrenti kaane ra e nun a mɔn yi wama e lanna xɔn ma kii naxan yi. Nanara, a to e xili fajine me, a feene bata lan fɔlɔ, a yi sewa (sora 7.5-15).

Kedin fɔlɔna, a tan yetɛɛn mantɔrɔ jaxine nan yebama, a naxanye sɔtɔ Efesi yamanani (1.1-11), a fe xɔdɛxe gbɛteye fan yeba naxanye dangu e nun Kɔrenti kaane tagi. A mɔn yi xerayaan wanla tɔnɔna fe fala, Marigi Yesu naxan xexi. Nayi, a yi a yeba nanfera a yete findi muxu a fe maxɔdɛxɛn na a kedi danguxin kui e nun a sewaxi kii naxan yi na fe ra bayo a bata a to fa fala na tɔnɔn bata lu e ma (sora 1.12 han sora 7.16).

A yi yiimalanna fe fala lan Yudaya yamanan denkeleya muxune fe ma (sora 8 han 9). A yi a fala Kɔrenti kaane xa a e xa kiin ti fonisireyani.

Kedin najanna fala ti kiin masaraxi ndedi (sora 10 han 13). Pɔli falan tima muxune ma naxanye a falama a Yesu a xera mi a tan na. Kedin najanxi xanuntenya falane nan ma (sora 13.11-13).

Kitabun yireni ito kui, Pɔli nema a xerayaan xun mafalama, a mɔn Xibaru Fajin yetɛɛn xun mafalama. Xa a kataxi alogo a xerayaan senben

xa kolon, a yi na ligama nɛn alogo muxune xa tin Yesu a fe Xibaru Fajin na, Alaa Muxu Sugandixin yi kolon Marigin na.

Duban nun xɔntɔnne

¹ N tan Pɔli naxan findixi Yesu Alaa Muxu Sugandixina xeraan na Ala sagoni, n tan nan kɛdini ito sebɛma ε ma, nxu nun en ngaxakedenna Timɔte, siga dɛnkɛɛya yamaan ma Kɔrenti taani e nun muxu sariɲanxine birin Akaya yamanani.

² En Fafe Ala nun en Marigin Yesu Alaa Muxu Sugandixin xa hinanna nun bɔɲɛ xunbenla fi ε ma.

Pɔli yi barikan bira Ala xa

³ En barikan bira en Marigi Yesu a Alaa Muxu Sugandixin Fafe Ala xa, en Fafe kininkininna kannna, Ala naxan muxune ralimaniyama. ⁴ A en nalimaniyama en ma tɔrɔne birin yi nɛn alogo en xa nɔ tɔrɔ muxune ralimaniyε na limaniyaan xɔn Ala naxan fixi en ma. ⁵ En nun Alaa Muxu Sugandixin tɔrɔma en bode xɔn kii naxan yi, en ma limaniyaan gboma ayi Alaa Muxu Sugandixin barakani na kii nin. ⁶ Xa nxu tɔrɔ, na findixi ε ralimaniya fɛrɛn nun ε rakisi fɛrɛn nan na. Xa nxu limaniyaan sɔtɔ, ε fan limaniyaan sɔtɔma nɛn, alogo ε xa sɛnbɛn sɔtɔ tɔrɔne bun, en na tɔrɔ en bode xɔn ma waxatin naxan yi. ⁷ Nxu mɔn laxi ε ra ki fajɪ, bayo nxu a kolon fa fala en to tɔrɔma en bode xɔn, en limaniyaan sɔtɔma nɛn en bode xɔn.

⁸ Nba, ngaxakedenne, nxu tɔrɔn naxanye sɔtɔ Asi yamanani, nxu waxi ε rakolon feni ne ra. Goronna naxan sa nxu xun ma, na yi binya han! Nxu mi yi a nɔɛ! Nxu yigitεgε nɛn, a nxu mi yi kisima sayaan ma. ⁹ Nxu yi nxu mirixi nun fa fala

sayaan bata ragidi nxu ma. Koni na ligaxi nɛn alogo nxu nama la nxu yetɛ ra fɔ Ala naxan faxa muxune rakelima sayani. ¹⁰ A bata nxu xunba sayaan gbalon ma, a mɔn fama nxu xunbadeni nɛn. Nxu bata nxu yigi ti Ala ra yati fa fala a mɔn luma nxu xunbɛ, ¹¹ ɛ nɛma nxu malima Ala maxandideni. Nayi, Ala hinanma nɛn nxu ra masɔtɔ muxu wuyaxi a Ala maxandin xɔn, nanara muxu wuyaxi fan mɔn nɔɛ nɛn barikan birɛ Ala xa nxɔ fe yi.

Pɔli yi a waxɔn feene maxɛɛ

¹² Nxɔ binyen ni ito ra: Nxu xaxinla sereyaan bama, nxu bata sigan ti dunuɲa yi Alaa sariɲanna nun tinxinni, a gbengbenna ɛ mabinni. Muxune fe kolonna mi yi a ra, koni Alaa hinanni. ¹³ Nxu mi sese sɛbɛma ɛ ma ɛ mi naxan xaranɲɛ, ɛ yi a kolon. A xɔnla n na ɛ xa a kolon a fajin na, ¹⁴ alo ɛ to a kolonxi ndedi fa fala nxu findixi ɛ binyen nan na en Marigi Yesu fa waxatini alo ɛ fan findixi nxu gbeen na kii naxan yi.

¹⁵ N to laxi ito ra, n yi a miri, fa fala n xa siga ɛ tan nan fɛma singen alogo ɛ xa a tɔnɔn sɔtɔ sanɲa ma firin. ¹⁶ Amasɔtɔ n bata yi a miri, n xa dangu ɛ xɔntɔɲɛ n nɛma sigɛ Masedoniya yi waxatin naxan yi. Na xanbi ra, n xɛtɛmatɔɔn mɔn yi dangu ɛ konni keli Masedoniya yi, ɛ yi n mali siga feen na Yudaya yi. ¹⁷ N feni ito ragidi waxatin naxan yi, n na ligaxi fuun nin ba? Hanma, n ma feene ligɛ alo adamadiin bonne ba? N yi “ɔn” e nun “ɛn-ɛn” falan sanɲa yi kedenni? ¹⁸ Koni Ala to tinxin, nxu falan naxan tixi ɛ xa, na mi findixi wulen nun ɲɔndin na sanɲa ma kedenni. ¹⁹ Amasɔtɔ Yesu

Alaa Muxu Sugandixina, Alaa Dii Xεmεna, Silasi nun Timote nun n tan yεtεεn naxan ma fe kawandi ba ε tagi, na falan mi findixi fala firinna ra, alo “ɔn” e nun “en-εn.” Fala gbεtε mi a tan yi, fɔ “ɔn!”
²⁰ Amasɔtɔ Ala bata en tuli sa feen naxan birin na, ne kamalixi Yesu a falani ito xɔn fa fala “ɔn.” Nanara, nxu fan a falama Yesu barakani fa fala, “amina,” Ala binya feni. ²¹ Amasɔtɔ Ala yεtεεn nan nxu tan nun ε tan sεnbε soxi a Muxu Sugandixini. A bata en masusan turen na en sugandi feen na, ²² a yi a taxamasenna sa en ma, a a Nii Sariɲanxin naso en bɔɲeni a lu alo se singen naxan soxi en yii taxamasenna ra alogo en xa la fe famatɔne ra.

²³ Ala nan n seren na, n bata n kɔlɔ n niini: Xa n mi xεtεxi Kɔrenti yi na ligaxi nεn alogo n nama ε raxɔlɔ. ²⁴ Fa fala nxu nɔɔn sɔtɔxi ε dεnkεleyaan xun na, na mi a ra. Koni en walima nεn en bode xɔn ma ε sεwana fe ra amasɔtɔ ε sεnbε soxi dεnkεleyani.

2

¹ Nanara, n bata a ragidi fa fala n nama xεtε ε konni xɔlɔni. ² Amasɔtɔ xa n na a liga ε xɔlɔ, nde n tan nasεwama ba ε tan na, n naxanye raxɔlɔxi?
³ Nanara, n kedin sεbεxi ε ma* fa fala n mi yi sigama ε konni, alogo n nama na muxune raxɔlɔ naxanye findε n sεwa xunna ra. N yi laxi a ra, a n ma sεwan findε en birin ma sεwan na. ⁴ N kedin sεbεxi ε ma tɔrɔ gbeen nun bɔɲε rafɔrɔn nun yεεgen nin. N mi yi waxi ε raxɔlɔ feni, koni n yi ε rakolonma nεn, a n na ε xanuxi han!

Fe ɲaxi rabaan mafelu fena

* **2:3:** A kedin naxan ma fe falama be, yanyina nde na mi ramaraxi muxune yii to.

⁵ Xa ε tan nde findi yamaan naxɔɔ fɛrɛn na, a mi n tan xan naxɔɔxi, koni fɔ ε tan yamaan birin, anu ɲɔndin naxan na, a nde nan tun naxɔɔxi. ⁶ E wuyaxi to bata a haken saran a ra, na bata a li. ⁷ Nba, iki, fɔ ε xa na kanna mafelu nɛn, ε yi a ralimaniya, alogo a bɔɲɛn nama fɔrɔ gbeen ti han a yigitɛgɛ. ⁸ Nayi, n bata ε mafan, ε mɔn xa ε xanuntenyaan yita a ra. ⁹ Bayo n na a sɛbɛxi ε ma nɛn alogo n xa ε sɔnna kolon, xa ε xuruxi feen birin yi. ¹⁰ E na muxun naxan mafelu, n fan na mafeluma nɛn. N tan na naxan mafelu, xa n bata na mafelu, n na ligama ε tan nan ma fe ra Alaa Muxu Sugandixin yɛɛ xɔri, ¹¹ alogo Setana nama en mayenden, bayo en na a waxɔn feene kolon.

¹² Nba, n siga Tirowasi taani Alaa Muxu Sugandixina fe Xibaru Fajin nalideni waxatin naxan yi, n yi a to fa fala Marigin bata dɛɛn nabi n xa mɛnni. ¹³ Koni n xaxili mi yi saxi, amasɔtɔ n mi ngaxakedenna Tito lixi na. Nanara, n yi n ɲungu mɛn kaane ma, n siga Masedoniya yi.

Yesu nan tima en yɛɛ ra

¹⁴ Koni Ala tantun, amasɔtɔ a Muxu Sugandixina en nasoma a fangan bun ma nɛn, a ti en yɛɛ ra siga yiren birin yi, a kolonna yi xuya ayi en xɔn ma alo se xiri fajin naxan xuyama ayi. ¹⁵ Amasɔtɔ en luxi nɛn alo wusulanna xirina Alaa Muxu Sugandixin naxan ganma, a rali Ala ma yamaan birin tagi, kisi muxune nun kisitarene. ¹⁶ A findixi sayaan xirin nan na muxuna ndee xa naxanye xalima sayani. A findi nii rakisin xirin na ndee gbɛtɛye xa naxanye xalima nii rakisini. Nde nɔɛ wanli ito kɛ? ¹⁷ Anu, nxu tan mi luxi alo muxun naxanye Alaa falan

findima yulaya seen na. Koni nxu tan falan tima Alaa Muxu Sugandixin barakan nin fata Ala ra nxu bõjε fixεn na Ala yetagi.

3

Layiri nenεn walikεne

¹ Nxu mõn bata nxu yetε matõxõ fõlõ ba? Hanma nxu makoon mõn nxu dentεgε kεdine ma ba nax-anye nxu tõnõn falama ε xa hanma ε naxanye sebεma bonne ma nxõ fe yi alo muxuna ndee kii naxan yi? ² E tan yetεεn findixi nxu dentεgε kεdin nan na, naxan sebεxi nxu bõjεne yi, muxune birin nõε naxan kolonjε, e a xaran. ³ E bata findi kεdin na Alaa Muxu Sugandixin naxan sebεxi nxõ wanla xõn, naxan mi sebεxi duba igen na hanma gεmε walaxan fari,* koni habadan Alaa Nii Sarijanxin nan na sebεxi fati walaxane ma ε bõjεne yi.

⁴ Na yigin nan en yi Ala yetagi a Muxu Sugandixin barakani. ⁵ Anu, na mi na ra fa fala senbεna nxu ra nxu na wanla kε, koni nxu senbεn kelixi Ala nan yii. ⁶ A tan nan senbεn fixi nxu ma, a nxu xa layiri nenεn wanla kε, naxan mi fataxi sariya sebεxin na fõ Alaa Nii Sarijanxina. Amasõtõ sariya sebεxin sayaan nan nafama, koni Alaa Nii Sarijanxin nii rakisin nan fima.

⁷ Nba, sariyan naxan sayaan nafaxi, naxan yi kerεndenxi gεmε walaxan ma, xa na faxi binyeni han Musa yetagin yi mayilen a nõrõni, Isirayila

* **3:3:** Nabi Musaa sariyan nan yi sebεma walaxan fari. A mato Xõrõyaan 24.12 kui. Nabi Yeremi fan a fala nen fa fala sariya nenεn na fa, na fa sebεma muxune bõjεni benun a xa sebε walaxan ma. A mato Yeremi 31.33 nun Esekiyeli 11.19 nun 36.26-27 kui.

kaane mi nɔ e yɛɛn tiyɛ a ra hali a yɛtagin nɔrɔn to yi sigama ɲanɲɛ, xa na fa na binyen sifani, ⁸ Alaa Nii Sariɲanxin wanla binyen mi gboma ayi dangu na ra ba? ⁹ Wanla naxan muxune yalagima, xa na findi binyen na, wanla naxan muxune ratinxinma Ala yɛɛ ra yi, na binyen gboma ayi nɛn han dangu na ra. ¹⁰ Naxan yi findixi binyen na nun, na mi fa a ra iki binye fisamantenni ito a fe ra. ¹¹ Awa, nɔrɔn naxan yi ɲanma, xa na faxi binyena nde yi, nayi naxan luma habadan, na tan ma binyen danma minɛn?

¹² Nanara, na yigin to en yii, en xaxili ragidixi han! ¹³ En tan mi ligaxi alo Musa, naxan yi dugin soma a yɛtagin xun na alogo Isirayila kaane nama a mayilenna to, naxan yi sigama ɲanɲɛ. ¹⁴ Koni e bɔɲɛn bata yi xɔdɔxɔ ayi. Bayo han to, e nɛma Layiri Fonna Kitabun xaranɲɛ, a luxi alo na dugin mɔn na yi, e mi a yɛɛ to. A munma ba singen, bayo a mi bɛ fɔ Alaa Muxu Sugandixini. ¹⁵ Hali to, e nɛma Musaa Kitabu yirene xaranɲɛ, dugin soxi e bɔɲɛn xun na. ¹⁶ Koni muxun na a yɛɛ rafindi Marigin ma, dugin bama nɛn na yi.† ¹⁷ Bayo Marigin nan Nii Sariɲanxin na. Marigina Nii Sariɲanxin dɛnaxan yi, xɔrɔyaan nan mɛnni. ¹⁸ En tan birin, Alaa binyen nan mayilenma en yɛtagine ma, anu en mi dugin soma en yɛtagin xun na. En luma maxɛtɛ a tan maligan nan na, en ma binyen yi siga gboɛ ayi, fata Marigin na, naxan findixi Alaa Nii Sariɲanxin na.

† **3:16:** A mato Xɔrɔyaan 34.34 kui.

4

¹ Nanara, wanli ito to en yi Alaa kininkininni, nxu mi tunnaxɔlɔma nxu ma. ² Nxu bata nxu mɛ yagi fe luxunxine birin na, nxu mi fefe ligama yanfani, nxu mi Alaa falan maxetɛma. Koni nxu nɔndin nan mayitama, alogo muxune birin xa nxɔ lannayaan nakɔrɔsi e xaxinle yi Ala yetagi. ³ Nxu Yesu a fe Xibaru Faɲin naxan nalima, xa na mɔn luxunxi, a luxunxi muxune nan ma naxanye halagima. ⁴ Dunuɲani ito mangan Setana bata dɛnkɛleyatarene xaxinle yidimi alogo e nama Alaa Muxu Sugandixina fe Xibaru Faɲin nɔrɔn to dɛgɛ. Alaa Muxu Sugandixin nan Ala sawuran na. ⁵ Nxu mi nxu yetɛ a fe kawandi xan bama, fɔ nxu a falama Alaa Muxu Sugandixin Yesu nan Marigin na, e nun nxu bata findi ɛ walikene nan na Yesu a fe ra. ⁶ Amasɔtɔ Ala naxan a falaxi, a naxa, “Kɛnɛnna xa mini dimini,”* na Ala nan a ligaxi kɛnɛnna yi lu en bɔɲɛni, alogo en xa Alaa binyen kɛnɛnna kolon, naxan a Muxu Sugandixin yetagin ma. ⁷ Koni en na nafulu kɛndɛn namaraxi bɛndɛ fɛɲɛne nan kui naxanye findixi en fati bɛndɛne ra, naxan a yitama a sɛnbɛ fisamantenni ito findixi Ala gbeen nan na, a mi kelixi en tan ma. ⁸ Nxu yigbɛtɛnxi kiin birin yi, koni nxu mi yilunburunxi! Nxu xaminxi koni nxu mi yigitɛgɛxi! ⁹ Nxu bɛsɛnxɔnyaxi, koni nxu mi rabɛɲinxixi! Nxu rabiraxi koni nxu mi halagixi! ¹⁰ Nxu Yesu a sayaan tɔrɔn tongoma nxu fatini waxatin birin, alogo Yesu a dunuɲa yi gidin fan xa makɛnɛn nxu fatin xɔn. ¹¹ Hali nxu to nxu nii ra, nxu sayaan dɛ

* **4:6:** Dunuɲa Fɔlɔn 1.3

waxatin birin Yesu a fe ra, alogo a dunuṅa yi gidin xa makɛnɛn nxu fati bɛndɛn xɔn. ¹² Na bunna nɛɛn fa fala sayaan walima nxu tan yi koni nii rakisin nan walima ε tan yi.

¹³ A seβexi Kitabun kui, a naxa, “N dɛnkɛleyaxi, nanara n yi falan ti.”† Nxu tan nan fan falan tima dɛnkɛleyani na xaxili kedenni amasɔtɔ nxu bata dɛnkɛleya. ¹⁴ Bayo nxu a kolon fa fala Ala naxan Marigi Yesu rakelixa sayani, na nan en fan nakelima sayani Yesu xɔn, a yi en birin malan en bode xɔn a yɛtagi. ¹⁵ Na birin ligama ε tan nan ma fe ra alogo Alaa hinanna xa siga ware, a yi muxu wuyaxi li, e barika biran yi gbo ayi, na yi findi Alaa binyen na.

En yigin saxi se totarene yi

¹⁶ Nanara, nxu mi tunna xɔlɔma nxu ma. Hali nxu fati bɛndɛn to danguma, koni niin naxan nxu yi, na findima nɛn a nɛnɛn na lɔxɔ yo lɔxɔ. ¹⁷ Bayo, en tɔrɔdin naxan yi waxatidini ito bun ma dunuṅa yi, na mi gbo xa a sa habadan barayi gbeen ma, en naxan sɔtɔma e xɔn. ¹⁸ Nxu bata nxu yigin sa se totarene fari. Bayo seen naxanye toma, ne mi buma, koni seen naxanye mi toma, ne luma nɛn habadan!

5

¹ Amasɔtɔ en na a kolon fa fala en niin fati bɛndɛn nin naxan luxi alo en dɔxɔ bubuna dunuṅa yi. Xa na kala, habadan banxina en yii naxan findixi ariyanna fatin na Ala wali xɔnna, muxune mi naxan nafalaxi. ² Nba, iki en kutunma bubuni ito yi, en fati bɛndɛna, bayo en ma habadan dɔxɔden

† 4:13: Yaburin 116.10

xōnla en suxuma ki fajni, alogo ariyanna fatin xa sa en ma alo dugina. ³ Bayo en na na dugin so en mi fa luma alo en nagenla na a ra. ⁴ Amasōtō en nēma bubuni ito kui, en kutunma, en tōrōxi. En mi waxi dugi fonna ba feni en ma, koni a xōnla en na, ariyanna fatin xa sa en ma alo dugina, alogo seen naxan faxama, nii rakisin xa findi na rapanna ra. ⁵ Ala en daxi na feen nan ma. A bata a Nii Sariṅanxin fi en ma, a lu alo se singen naxan soxi en yii taxamasenna ra alogo en xa la fe famatōne ra.

⁶ Nanara, en xaxili ragidixi waxatin birin. En mōn a kolon fa fala fanni en na en konni fati bēndēni ito yi, en nun Marigin dōxōden tagi kuya. ⁷ Amasōtō en sigan tima dēnkēleyaan nan xōn ma, koni se toxin mi a ra. ⁸ Anu, en xaxili ragidixi. A rafanṅe en ma, en keli fati bēndēni ito yi, en sa dōxō Marigin konni. ⁹ Naxan xunna kenla ra en xa, en yi Ala kēnen, xa en lu en fati bēndēni hanma en faxa. ¹⁰ Amasōtō a fēre mi na fō en birin xa ti kēnēni Alaa Muxu Sugandixina kiti saden yetagi nēn. Muxune birin e kēwanle saranna sōtōma nēn keden keden yēen ma, a naxan nabaxi a dunuṅa yi gidini, a fajina hanma a ṅaxina.

Ala nun muxune tagini tōnna

¹¹ Nxu to Marigin yēeragaxun kolon, nanara, nxu kataxi, nxu xa muxune sōtō. Ala nxu kolon ki fajni. N ma miriyani, ε fan nxu kolon ε xaxinli. ¹² Nxu mi kataxi nxu mōn xa nxu yete matōxō ε xa. Koni nxu fēren nan fima ε ma, ε yi ε kanba nxō fe yi, alogo ε xa nō na muxune yabē naxanye e kanbama e tofanni benun e xa e kanba e bōṅe yi feene yi. ¹³ Xa xaxilitaren nan nxu tan na, na

Ala nan ma. Koni xa xaxilimaan nan nxu ra, na ε tan nan xa. ¹⁴ Amasõtõ Alaa Muxu Sugandixina xanuntenyaan nan nxu karahanma, nxu tan to laxi a ra fa fala a muxu keden peen nan faxaxi birin xa, nayi, birin bata faxa a tan yi. ¹⁵ A bata faxa muxun birin xa. Nanara, muxun naxanye e nii ra, ne mi fa e nii ra e yetε xa sɔnɔn, koni fɔ naxan faxaxi, a keli sayani e tan xa.

¹⁶ Nba, iki en mi fa muxu yo yatεma adamadiyaan kiraan xɔn. Hali en to yi Alaa Muxu Sugandixin yatεma na kiini nun, en mi fa na ligama. ¹⁷ Nayi, xa muxu yo Alaa Muxu Sugandixini, na kanna bata findi dali nenεn na. A kεɲa fonne bata dangu, a nenεne bata fa! ¹⁸ Na birin kelixi Ala nan ma, naxan en nun a tan tagini tɔnxi a Muxu Sugandixin xɔn, a yi wanla so en yii a en fan xa a tan nun bonne tagini tɔn. ¹⁹ Bayo, Ala a yetεεn nun dunuɲa muxune tagini tɔnma a Muxu Sugandixin nan xɔn, a mi fa e sɔnna yatεma. A mɔn bata na tagi tɔn fεrεn xibarun taxu nxu ra.

²⁰ Nayi, Alaa Muxu Sugandixina xεrane nan en na. Ala yetεεn nan muxune rawεkilεma en ma falan xɔn. En naxa, “Nxu bata ε mafan Alaa Muxu Sugandixin xinli, ε a lu ε nun Ala tagin xa yitɔn.” ²¹ Naxan mi yulubi yo ligaxi, Ala en yulubin saxi na nan ma alogo Ala gbee tinxinna xa lu en yi Yesu barakani.

6

¹ En to walima en bode xɔn, nxu bata ε mafan, ε Alaa hinanna naxan sɔtɔxi, ε nama na tongo fe fuun na. ² Bayo a falaxi nen, a naxa, “N bata i yabi n ma marafanna waxatini,

n yi i mali marakisi lɔxɔni.”*

A mato, Ala rafan waxatin ni i ra, marakisi lɔxɔn ni i ra.

³ Nxu mi sese luyɛ naxan muxun birɛ tantanni, alogo fɛ yo nama to nxɔ wanla ra. ⁴ Koni nxu kataxi kiin birin yi nxu xa findi Alaa walikɛ fajine ra: tunnafan gbeen nun tɔrɔn nun fe xɔdɛxɛne nun kɔntɔfinle yi. ⁵ Xa e nxu bɔnbɔ, nxu nɛma kasoon na, xa e yamaan nadin nxu ma, xa nxu wali xɔdɛxɛne nun xixɔlitareyaan nun kamɛni.

⁶ Nxu kataxi sariɲanna nun fe kolonna nun diɲan nun ɲɛnige fajin nun Alaa Nii Sariɲanxin nun xanuntenya kɛndɛni, ⁷ e nun ɲɔndi falan nun Ala sɛnbɛni. Nxu tinxinna rawali yengɛ so seen nun nxu makantan seen na. ⁸ Nxu nɛɛn binyeni, hanma yagini, nxu nɛɛn xili kalani hanma xili fajina, nxu tinxin hali nxu to yatɛxi yanfantenne ra. ⁹ Nxu suxi alo muxun naxanye mi kolonxi, anu nxu kolonxi ki fajɪ. Nxu yatɛxi alo nxu faxamatɔɔn nan yi a ra nun, anu ɛ mato nxu ɲɛɲɛ mi a ra iki ba? Nxu ɲaxankataxi, koni e munma nxu faxesa. ¹⁰ Nxu yatɛxi muxu sunuxine ra, anu nxu sɛwaxi waxatin birin. Nxu suxi alo yiigelitɔne koni nxu bata muxu wuyaxi findi se kanne ra. Sese mi nxu yii, koni nxu gbeen nan seen birin na.

¹¹ Korinti kaane, nxu bata falan ti ɛ xa kɛnɛnni, nxu yi nxu kui feen birin fala ɛ xa. ¹² Nxu mi nxɔ xanuntenyaan luxunxi ɛ ma, koni ɛ tan bata ɛ gbeen luxun nxu ma. ¹³ N bata falan ti ɛ xa alo n ma diine. A daxa, ɛ fan xa ɛ kui feene yita nxu ra!

Denkɛlyatarene nun denkɛlya muxune nama

* 6:2: Esayi 49.8

malan

Kɔrenti Singen 10.14-22, Efesi 5.5-11, Piyeri Singen 2.9-12

¹⁴ Ɛ nun dɛnkɛleyatarene nama xun xidi wudi kedenna tongo ɛ malan fe kedenna ma. Amasɔto tinxinyaan nun tinxintareyaan lanɲɛ e bode ma feen mundun yi? Kɛnɛnna nun dimin lanɲɛ e bode ma ba? ¹⁵ Alaa Muxu Sugandixin nun Setana nɛ lanɲɛ di? Dɛnkɛleya muxun lanxi dɛnkɛleyataren ma kiin mundun yi? ¹⁶ Layirin mundun xidixi Ala Batu Banxin nun suxurene tagi? Amasɔto habadan Ala Batu Banxin nan en na, alo Ala a falaxi kii naxan yi, a naxa, “N luma nɛn e yɛ. N yi n masiga ti e tagi, n findi e Ala ra. E yi findi n ma yamaan na.” ¹⁷ Nanara, Marigin naxa,

“Ɛ mini ne yɛ, ɛ ɛ masiga e ra. Ɛ nama din se sariɲantare yo ra, nayi n tan ɛ rasuxuma nɛn.” ¹⁸ Marigina Sɛnbɛn Birin Kanna ito nan falaxi, a naxa, “N findima nɛn ɛ fafe ra, ɛ findi n ma dii xɛmɛne nun n ma dii tɛmɛne ra.”†

7

¹ Bayo Ala to bata en tuli sa feni itoe birin na, ngaxakedenne, en ba feen birin ma naxan fati bɛndɛn nun niin xɔsima, en yi lu en ma sariɲanna rakamale Ala yɛɛragaxuni.

Pɔli a sɛwana

² Ɛ bɔɲɛni tɔn nxu xa. Nxu mi tinxintareya ligaxi muxe ra, nxu mi e ratantan, nxu mi e yii se kansun. ³ N mi ito falaxi ɛ yalagi feen xan na,

† **6:18:** A mato Saraxaraline 26.12 nun Esekiyeli 37.27 nun Esayi 52.11 nun Yeremi 31.9 nun Esekiyeli 20.34 nun Samuyeli Firinden 7.14 nun Esayi 43.6 nun Hose 2.1 kui.

amasõtõ n bata yi a fala a singeni, n naxa, “E fe nxu bõjɛni kii naxan yi, en birin na a ra siimayaan nun sayani.” ⁴ N laxi ε tan na kati! N na n kanbama ε tan nin. E fe n nalimaniyama han n defe. Hali nxu to tɔrɔn birin yi, n ma sɛwan dan mi na!

⁵ Amasõtõ, nxu Masedoniya li waxatin naxan yi, nxu mi matabu yo sõtõ. Nxu yi tɔrɔxi kiin birin yi. Matandi tiine yi nxu rabilinni, gaxun yi nxu yi. ⁶ Koni Ala naxan muxu magodoxine ralimaniyama, na yi nxu ralimaniya Tito a faan xɔn ma. ⁷ A fa feen gbansanna xa mi yi a ra, fɔ a limaniyaan naxan sõtõ ε xɔn. A yi a fala nxu xa, n xɔnla ε suxu kii naxan yi, ε sunu, n ma fe kunfan yi lu ε yi. Nanara, n ma sɛwan yi gbo ayi.

⁸ Hali n to ε raxɔlɔxi n ma falan xɔn kɛdin kui, * n tan mi nimisaxi a sɛbɛn na. N nimisa nɛn waxatidi, n to a kolon a na kɛdin bata yi ε raxɔlɔ. ⁹ Koni iki, n sɛwaxi, ε to nimisaxi na mi a ra, koni na nimisan to ε fe raba kiine masaraxi. Ala nan na nimisan nagidixi. Nanara, ε mi tɔrɔ yo sõtɔxi nxu yii. ¹⁰ Amasõtõ nimisan naxan kelixi Ala ma, na a ligan nɛn muxune yi e xun xanbi so e hakɛni, e kisi. Nanara, mɔnɛ yo mi na yi. Koni nimisan naxan kelixi dunuɲa feene yi, na rapanma sayaan nan ma. ¹¹ Nimisani ito naxan kelixi Ala ma, ε na mato. A bata ε findi sɔbɛ ralane ra. E kunfaxi ε sɔntareyaan mayita feen na. E xɔlɔxi fe ɲaxin ma, ε bõjɛn bata te, fe faɲin xɔnla bata ε suxu ken! E fe ɲaxi rabane hakɛne saranma e ra. Na bata a yita fa fala fɛ yo mi ε ra fefe yi.

¹² Xa n na kɛdin sɛbɛxi, n mi a sɛbɛxi fe kalane

* **7:8:** Yanyina nde Pɔli kɛdina nde sɛbɛxi e ma naxan mi luxi en yii to.

xan ma fe ra hanma e muxun naxanye tərəxi. Koni alogo ε sɔbε soxi nxu xa kii naxan yi, na xa mini kɛnɛnni ε yɛtɛɛn xa Ala yɛtagi. ¹³ Ne nan birin nxu ralimaniyaxi.

E nun mən, ba nxu ralimaniya feen na, ε Tito rasɛwaxi kii naxan yi, nxu sɛwaxi na fan na han! Bayo ε birin bata a nii yifan a ma. ¹⁴ N bata yi ε matəxɔ Tito xa nun. E mi n nayagixi. Bayo nxu bata jəndin fala ε xa waxatin birin, nxu ε matəxɔn naxan tixi Tito xa, na fan bata findi jəndin na. ¹⁵ A marafanna luma gboε ayi ε tan ma fe yi, a na rabira a ma ε birin xuruxi feen birin yi kii naxan yi, e nun ε a rasɛnɛxi kii naxan yi binye gbeeni han ε xuruxurun. ¹⁶ N sɛwaxi bayo n laxi ε ra feen birin yi.

8

Yii malanna Yerusalɛn dɛnkɛlɛya muxune xa

¹ Ngaxakedenne, Alaa hinanna walima Masedoniya dɛnkɛlɛya muxune tagi kii naxan yi, nxu waxi a xɔn ε xa na kolon. ² Hali e to yi tərəya jaxini, e sɛwa gbeeni sa nɛn e yiigelitəya xɔdɛxɛn fari, e yi kiin ti fonisireya gbeeni. ³ N na e seren bama fa fala e kiin tixi nɛn alo e fanga bɛrɛna, a mən yi dangu na ra e jɛnige fapini. ⁴ E nxu mafan nɛn kati, a e xa na binyen sɔtɔ, e fan yi yama sarijanxin mali Yerusalɛn taani. ⁵ E dangu nɛn nxu gbee miriyaan na. E yi e yɛtɛ fi Marigin ma singen. Na xanbi ra, e yi e yɛtɛ fi nxu fan ma Ala sagoni. ⁶ Nayi, Tito naxan hinan wanli ito fɔlɔxi ε konni, nxu bata na mafan, a xa sa a rakamali ε tagi. ⁷ Koni ε to ε sɛnbɛ soma feen birin yi, dɛnkɛlɛyaan nun falan

nun fe kolonna nun wekilɛn nun xanuntenyaan na nxu xa, nayi ε sɛnbɛ so hinanna fan yi.

⁸ N mi yamarin sama ε ma, koni n nɛma bonne wanla a fe fale, n fɛrɛn fima ε ma nɛn alogo ε xa ε xanuntenyaan mayita. ⁹ Amasɔtɔ ε en Marigi Yesu Alaa Muxu Sugandixina hinanna kolon. Se kannan nan yi a ra, koni a yi a yɛtɛ findi yiigelitɔɔn na ε fe ra, alogo ε xa findi se kanne ra a yiigelitɔyaan xɔn.

¹⁰ Nayi, n nan n ma miriyaan nan yitama ε ra feni ito yi: ε tan nan singeye ε yii malan yala, ba na ra mɔn, ε tan nan singe a jɛnigexi. ¹¹ Awa, ε na wanla rapan alogo ε lanxi jɛnige fanin naxan ma a fɔlɔni, ε xa na rakamali na kiini, fata ε fɛrɛne ra. ¹² Amasɔtɔ xa ε jɛnigen fan, Ala ε kiseen yatɛma nɛn ε yii seene xasabin ma, seen naxan mi ε yii, na mi a ra.

¹³ Nxu mi waxi a xɔn ma, nxu xa goronna ba bonne xun ma, a dɔxɔ ε tan xun ma, koni nxu waxi nɛn birin xa yɛ lan. ¹⁴ Koni bayo se wuyaxi ε yii waxatini ito yi, a lan nɛn, ε xa ne mali naxanye mako ε yii seene ma iki. Nayi, ε yii seene na dasa waxatin naxan yi, e fan ε malima nɛn e yii seene ra alogo ε birin yi yɛ lan. ¹⁵ A sɛbɛxi Kitabuni, a naxa, “Naxanye a gbegbe matongo, ne mi a gboxi ayi. Naxanye ndedi matongo, a mi dasa ne fan ma.”*

Tito nun a lanfane

¹⁶ Nxu barikan birama Ala xa, amasɔtɔ a bata a liga Tito xa a sɔbɛ so ε xa alo n tan. ¹⁷ Nxu naxan maxɔdinxi Tito ra, a bata tin na ma, a mɔn bata a sɔbɛ so, a yi a jɛnige a xa siga ε fɛma. ¹⁸ Nxu e nun nxu ngaxakedenna nde rasigama ε ma, dɛnkelɛya

* **8:15:** Xɔrɔyaan 16.18

yamane birin naxan matɔxɔma a wanla fe ra Yesu a fe Xibaru Fajin nali feen na. ¹⁹ Naxan mɔn dangu na ra, denkeleya yamaan birin bata a tan sugandi, a xa siga nxu matideni, nxu nɛma kiseni itoe xalɛ waxatin naxan yi, naxanye goron saxi nxu xun ma Marigin yetɛɛn binya feen na e nun nxu jɛnige fajin seren na.

²⁰ Nxu a ligama nxu yeren ma alogo muxe nama nxu mafala nxu kise gbeeni itoe masuxu kiina fe ra. ²¹ Naxan daxa Marigin yetagi e nun muxune yetagi, nxu katama na nan ligadeyi.

²² Nxu naxan sama na muxu firinne fari, nxu nxu ngaxakedenna nde rasigama e matideni. Nxu bata a mato sanja ma wuyaxi, nxu yi a kolon, a sɔbɛ soxi waxatin birin. A mɔn bata na sɔbɛɛn yita iki a to laxi ε ra han! ²³ Tito tan, na findixi n xɔyin nun n walikɛ boden nan na. Nxu ngaxakedenna naxanye rasigaxi, denkeleya yamana xɛrane nan ne ra Alaa Muxu Sugandixina binyena fe ra. ²⁴ Nanara, ε xa xanuntenyaan yita e ra alogo denkeleya yamane xa nxu kanba xunna kolon ε yi, e yi a to.

9

Denkeleya muxune mali fena

¹ E maliin naxan nabama lan yama sarijanxin ma, a tɔnɔ mi na n xa kɛdin sɛbɛ ε ma lan na ma.

² Bayo, n na a kolon fa fala ε jɛnigen fan. N luma ε matɔxɛ Masedoniya kaane xa, n naxa, “Xabu yala, Akaya kaane yitɔnxi mali ti feen na.” E bata muxu wuyaxi rakunfa ε sɔbɛ soon xɔn. ³ Nayi, n na ngaxakedenna ndee rasigama ε ma alogo nxu ε matɔxɔxi kii naxan yi, na nama findi fe fuun na.

Koni a xa a li ε yitõnxi alo n na a falaxi kii naxan yi. ⁴ Xa Masedoniya kaana nde fa n fõxõ ra ε fema, e yi a li ε mi yitõnxi, nxu yi yagima nen nayi nxu to laxi ε ra, koni katarabi ε tan nan ma. ⁵ Nanara, n bata a miri, fa fala, a lan n xa ngaxakedenna ndee mafan, e siga ε fema n yεε ra, ε yi na fonisireya kiseni tõn, ε bata yi nxu tuli sa naxan na alogo a xa fi fonisireyani benun a xa findi karahanna ra.

⁶ Ε xaxili lu ito xõn ma. Naxan na sansina ndedi woli, na ndedi nan xabama. Koni naxan na sansi gbeen woli, na a gbegbe xabama nen. ⁷ Birin xa Ala ki alo a bata a ragidi a bõneni kii naxan yi. A nama findi mõnen na hanma karahanna. Amasõtõ naxan kiin tima sɛwani, na kanna rafan Ala ma. ⁸ Ala nõε ε kiyε nen a hinan defexini alogo a xa ε makone fan feen birin yi waxatin birin, nde mõn yi lu ε yii wali fajine birin kedeni. ⁹ A sebexi Kitabuni, a naxa,
“A bata tõrõ muxune ki fonisireyani.

A tinxinyaan luma nen habadan!”*

¹⁰ Nba, Ala naxan sansiin fima xεε biin ma e nun donsena, na sansiin fima ε ma nen, a a rawuya ayi, a yi ε tinxinyaan wali xõnne ragbo ayi. ¹¹ Ε findima nen se kanne ra kiin birin yi, alogo ε xa lu fonisireyani waxatin birin. Nayi, muxu wuyaxi barikan birama nen Ala xa, nxu na ε kiseene xali e xõn. ¹² Amasõtõ ε wanla naxan nabama ito ra, na mi yama sarijanxin makone xan gbansan fanma, koni a mõn wali faji kolonna rayiriwama Ala xa. ¹³ Muxu wuyaxi Ala binyama nen ε wanli ito tõnõn xõn, ε to yamari suxun saxi ε tubi feen fari Alaa Muxu Sugandixina fe Xibaru Fajini. E mõn Ala

* **9:9:** Yaburin 112.9

binyama nɛn ε fonisireyana fe ra ε to e kima ε seene yi e nun muxun bonne. ¹⁴ Nanara, e Ala maxandε ε xa xanuntenyani Alaa hinan gbeena fe ra a naxan nagidixi ε ma. ¹⁵ En barikan bira Ala xa a kisenana fe ra naxan ɲɔxɔn mi na.

10

Pɔli yi a wanla xun mayengε

¹ N tan Pɔli, n bata ε mafan Alaa Muxu Sugandixina limaniyaan nun diɲani, hali ndee to a falama a n falan tima ε yee xɔri yete magodon nin, koni a n na keli ε fema, n ɲaxu ε ra. ² N bata ε mafan, n na fa ε fema, ε nama n karahan a n xa ɲaxu ε ra sɔbɛɛn na, amasɔtɔ n laxi a ra, n susue nɛn na ligε ndee ra yati, naxanye e mirixi a nxu nxɔ dunuɲa yi gidin ligama adamadiyaan kiraan nan xɔn. ³ Amasɔtɔ, nxu dunuɲa yi gidin ligama adamadiyaan nin, koni nxu mi yengɛn soma adamadiyaan kiraan xɔn. ⁴ Bayo nxɔ yengε so seene mi luxi alo adamadiine gbeene: Alaa yengε so se sɛnbɛmane nan e ra, naxanye nɔɛ yire makantanxine kalε. Nxu wule miriyane kalama ne nan na, ⁵ e nun wason naxan birin kelima Alaa kolonna xili ma. Nxu yi xaxinle birin yee rafindi Ala ma alogo e xa xuru a Muxu Sugandixin ma. ⁶ E na Alaa fala suxun nakamali waxatin naxan yi, nxu tinma nɛn fala suxutarene hakene saranɲe e ra.

⁷ E feene fanna nan tun toma. Xa muxuna ndee bata la a yete ra fa fala a Alaa Muxu Sugandixini, a mɔn xa a miri ito ma: a Alaa Muxu Sugandixin nan gbee en fan na alo a tan. ⁸ Marigin nɔɔn soxi n yii ε sɛnbɛ so feen nan na, ε kala feen mi a ra. Hali

n nan n yete matoxoma na ra naxi ra, n mi yagixi na feen na. ⁹ N mi waxi a xon ma, a xa liga alo n na e magaxuma n ma kedine ra nen. ¹⁰ Bayo, ndee a falama, e naxa, “Poli a kedine xoxo, e senben gbo, koni xa a yetena en fema, senbe mi a ra, sese mi a falan na.” ¹¹ Na kanna xa a miri nen fa fala nxu kii naxan yi nxu nema kedin sebe, nxu kewanle luma na kii nin nxu nema e ye.

¹² Muxuna ndee na yi naxanye e yete matoxoma, anu nxu mi susue nxu yete se ne ma hanma nxu nun ne yi yate nxu bode xon. E na misaala tongo e yete ma, e yi e yete sa e yete ma, xaxilitaren nan ne ra. ¹³ Koni nxu tan mi nxu yete matoxe naxi ra. Ala bata wanla naxan so nxu yii, nxu mi nxu yete matoxoma danguna ra, naxan a ligama nxu fa han e fema. ¹⁴ Bayo nxo yete matoxon mi danguxi nxu danna ra, alo nxu yi naxan ligama nun xa nxu mi yi fa e konni, anu nxu singe nan faxi han e fema Alaa Muxu Sugandixina fe Xibaru Fajin nalideni. ¹⁵ Nxu mi nxu yete matoxe bonne wanla fe ra, nxu a radangu ayi. Koni nxu laxi a ra fa fala e denkeleyaan gboma ayi nen, nxu yi no wali kende gbete rakamale e tagi hali nxu mi dangu nxu danne ra* ¹⁶ bayo taan naxanye e konna xanbi ra, nxu nae Yesu a fe Xibaru Fajin naliye nen ne ma, benun nxu xa nxu yete matoxo bonne wanli naxan kexi muxu gbete walideni. ¹⁷ Koni, a sebexi Kitabun kui, a naxa, “Xa naxan a yete matoxoma, a xa a yete matoxo Marigina fe ra.”† ¹⁸ Amasoto muxun naxan a yete matoxoma, Ala mi na rasuxe fo Marigin na naxan matoxo.

* **10:15:** A mato Romi 15.17-21 kui. † **10:17:** A mato Kørenti Singen 1.31 kui.

11

Pɔli nun wule xerane

¹ E diɲe ba, xa n fatɔyana ndedi fala ε xa? Koni ε diɲaxi xe! ² Bayo xɔxɔlɔnyaan nan n yi ε fe ra, xɔxɔlɔnyaan naxan kelixi Ala ma. Amasɔtɔ a luxi alo n na ε masuxi futun nin xeme keden peen xa, Alaa Muxu Sugandixina, alogo n xa ε yita a ra alo sungutun nasɔlɔnxina. ³ Koni alo saɲina Nmahawa mayenden kii naxan yi, n gaxuxi nen ε fan miriyane nama ε yifu ε yi ε masiga ε lannaya kenden nun ε sarɲanna ra Alaa Muxu Sugandixin xa. ⁴ Bayo xa muxuna nde fa Yesu gbete a fe kawandi ba ε xa, nxu mi naxan ma fe kawandin ba, hanma xa ε nii gbete sɔtɔ ε mi naxan sɔtɔ nxu ra, hanma xa ε Xibaru Faɲi gbete me, ε mi naxan nasuxu a singeni, ε tinma nen na birin ma ki faɲi! ⁵ Koni muxuni itoe naxanye e yete yatema xera fisamantenne ra, n mi laxi a ra xa ne dangu n tan na kii yo yi. ⁶ Yanyina nde, n mi fatan falan na, koni n fe kolon. Bayo nxu bata na rafixa ε xa kiin birin yi.

⁷ N na Alaa fe Xibaru Faɲin nali ε ma waxatin naxan yi, n mi sese rasuxu ε ra, n yi n yete magodo alogo n xa ε tan yite, n haken nan ligaxi ε ra nayi ba? ⁸ N seen nasuxu nen denkeleya yama gbeteye ra, e yi n saranna fi, alogo n xa wali ε xa. ⁹ N yi ε fema waxatin naxan yi, n hayu ramaan yi lu, koni n mi muxu yo tɔrɔ, bayo denkeleya muxun naxanye keli Masedoniya yi, ne n makone fan nen. N mi tin n xa findi goronna ra ε xun ma, n mɔn n yete suxuma nen na ma. ¹⁰ N bata n kɔlɔ Alaa Muxu Sugandixina ɲɔndini naxan n yi, muxu yo

mi n kumε binyeni ito yi Akaya yamanani. ¹¹ N na falaxi nanfera? N to mi ε xanuxi ba? Ala a kolon, a n na ε xanuxi!

¹² N naxan ligama, n mɔn na ligama nɛn alogo nxu mafala xunna nama taran na naxanye a ligε na muxune yi e yεtε matɔxɔ a nxu nun ne birin lan. ¹³ Ne findixi wule xεrane nun mafu tiine nan na, naxanye e yεtε findixi Alaa Muxu Sugandixina xεrane maligan na. ¹⁴ Nba, kabanako fe mi na ra, bayo hali Setana nɔε a yεtε findε nɛn kɛnɛnna malekan maligan na. ¹⁵ Nayi, na mi findε tεrɛna fe ra xa Setanaa walikεne fan e yεtε findi tinxinyaan walikεne maligan na. Ne raɲanna lanma nɛn e kεwanle saranna ma.

Pɔli a tɔrɔna xεrayani

¹⁶ N mɔn xa a fala, muxu yo nama n yate xaxilitaren na. Hanma xa ε a mirixi na kiini, ε tin n xa findi xaxilitaren maligan na alogo n fan xa n yεtε matɔxɔ ndedi. ¹⁷ N falan naxan tima iki, n mi na falama Marigina kiraan xɔn, koni n na a falama xaxilitareyaan nin. ¹⁸ Bayo muxu wuyaxi to e yεtε matɔxɔma adamadiyaan kiraan xɔn, nanara, n fan n yεtε matɔxɔma nɛn. ¹⁹ E tan to findixi xaxilimane ra, ε mafura diɲε xaxilitarene bun ba? ²⁰ E tinxi e xa ε findi konyine ra, e yi ε rawali, e yi ε yii seene kansun, e yi e yεtε yite ε ma, e yi ε yetagi garin! ²¹ N xa a fala ε xa, yagin nan na ra, koni nxu mi susuε na ligε.

Nayi, muxu gbεtε nɔε a yεtε matɔxε dɛnaxan yi, n xa falan ti alo xaxilitarena, n fan susuε nɛn n yεtε matɔxε mɛnni. ²² Heburun nan e ra ba? A tan nan n fan na. Isirayila kaan nan e ra ba? A tan nan n fan na. Iburahima bɔnsɔnna nan e ra ba? A tan

nan n fan na. ²³ Alaa Muxu Sugandixina walikεεn nan e ra ba? N falan tima alo xaxilitaren yetena, koni n dangu e tan na! N bata tɔrɔ walideni dangu e tan na pon! N bata sa kasoon na dangu e tan na pon! Muxune yi n bulan dangu e tan na, n yi lu sayaan dε waxati wuyaxi. ²⁴ Yahudiyane yi n bulan dɔxɔɲa ma suulun bosaan ye tonge saxan e nun solomanaanin.* ²⁵ Romi kaane yi n mabɔnbɔ gbelemene ra dɔxɔɲa ma saxan. E n magɔlɔn n faxa feen na sanɲa ma keden. Kunkin yi kala n na fɔxɔ igen tagi dɔxɔɲa ma saxan, n lu fufani yanyi keden kɔε keden, na waxatina nde yi. ²⁶ N yi sigatini waxati wuyaxi gbalon dε, baane nun mafu tiine nun n kon kaa Yahudiyane nun siya gbεtεne gbalone. N yi taan nun burunna nun fɔxɔ igene nun wule dεnkεleya muxune gbalone dε. ²⁷ N tɔrɔ nεn waliden nun waxati xɔdεxεne yi, n lu xii xɔlitareyani waxati wuyaxi, n lu kamεn nun min xɔnla ra. Donseen mumεεn yi dasa n ma waxati wuyaxi, n lu xunbenla ra marabenni. ²⁸ Naxan saxi na birin fari, n goronna naxan tongoma lɔxɔ yo lɔxɔ, n kɔntɔfilixi dεnkεleya yamane birin na. ²⁹ Xa muxuna nde senben xurun, n fan senben xurunma nεn. Xa muxuna nde bira yulubini, na n bɔɲεn ganma nεn.

³⁰ Xa n yi daxa nun n xa n yetε matɔxɔ, n yi n yetε matɔxɔma n ma senbetareyaan nan na. ³¹ En Marigi Yesu Fafe Ala a kolon fa fala n mi wulen falama. Tantunna xa fi a ma habadan! ³² N yi Damasi taani waxatin naxan yi, Yamana Kanna naxan Manga Aretasi bun ma, na yi muxune ti

* **11:24:** A mato Sariyane 25.3 kui.

taan so deen na n suxu xinla ma. ³³ Koni muxune yi n dɔxɔ sagan kui, e yi n nagodo taan nabilin yinna xanbi ra, n nan n futuxulu a yii na kii nin.†

12

Pɔli fe toon naxan ti alo xiyena

¹ A daxa n xa lu n yete matɔxe, hali tɔnɔ yo mi a yi. Koni fe toon naxanye tixi alo xiyena, e nun Marigin bata feen naxanye makenen, n xa ne fan fala. ² N muxuna nde* kolon naxan Alaa Muxu Sugandixini. Na rate nen han kore xɔnna saxandena. Na ne fu nun naaninna ni i ra. A gbengbenna, n mi a kolon xa a fatin nan te kore, hanma xa a fe toon nan ti alo xiyena. Ala nan na kolon. ³ N na a kolon xemeni ito te nen, koni xa a fatin nan te, hanma xa a fe toon nan ti alo xiyena, n mi na tan kolon. Ala nan na kolon. ⁴ A tongo nen a rate ariyanna yi. A yi falane me naxanye mi nɔe fale, e nun muxu yo mi nɔe xete naxanye ma. ⁵ N na muxu sifan matɔxɔma nen, koni n tan, n mi n yete matɔxe fɔ n ma senbetareyani. ⁶ Xa n yi waxi n yete matɔxɔ feni nun, n mi yi findin xaxilitaren na nun, bayo n yi nɔndin nan falama. Koni n na n yete suxuma alogo muxu yo nama n yate dangu n kewanle ra e naxanye toxi e nun e naxanye fe mexi.

⁷ Na ma, Ala tɔrɔ fena nde ragidi nen n ma alo nɔnla na lu fati bendeni, naxan yi findixi Setana xerana nde ra. Na yi n naxankata alogo n nama lugo wason na, n to fe makenenxi gbeeni itoe toxi. ⁸ N bata Marigin maxandi sanɔa ma saxan alogo a

† **11:33:** A mato Xerane 9.23-25 kui. * **12:2:** Muxuni ito findixi Pɔli yeteen na. A mato Kɔrenti Firinden 12.7 kui.

xa na tərō feen ba n ma. ⁹ A yi n yabi, a naxa, “N ma hinanna bata i wasa. N sēnben nakamalima muxuna sēnbetareyaan nin.” Nayi, n mafura n yete matōxe n ma sēnbetareyani, alogo Alaa Muxu Sugandixin sēnben xa lu n xōn ma. ¹⁰ N na n yete kenēnxi sēnbetareyaan nun konbine nun fe xōdexene nun bēsenxōnyaan nun kōntōfinle yi Alaa Muxu Sugandixina fe ra. Amasōtō xa n sēnben jan waxatin naxan yi, n sēnben sōtōma na waxatin nin.

Pōli a xaminna

¹¹ N falan tima alo xaxilitarena, koni ε n karahanxi nēn. E tan yi lan nun ε yi n xun mafala, bayo naxanye e yete yatema xera fisamantenne ra, ne mi dangu n na sese yi, hali se mi n na.

¹² Taxamasenna naxanye a yitaxi a xeraan nan n tan na, nxu bata ne liga ε tagi tunnafanni, e findi taxamasenne nun kabanako feene nun fe magaxuxine ra. ¹³ Nxu denkeleya yamaan bonne rafisaxi ε xa kiin mundun yi? Fō n goronna to mi luxi ε xun ma tun. E mi dije na haken ma ba?

¹⁴ N yitōnna saxanden ni ito ra siga feen na ε konni. N goronna mōn mi luma ε xun ma. Amasōtō n mi ε yii seene xan fōxō ra, koni fō ε yetena. Na ma, diine xa mi gbetin malanma e sōtō muxune xa, koni denbaya kanne nan gbetin malanma e diine xa. ¹⁵ Nayi, a finde sewan nan na, n yi n yii seene birin fi, n yi n yete fi ε niine fe ra. Xa n na n ma xanuntenyaan fari sa ε xa, ε xanuntenyaan xurunje ayi n tan xa ba?

¹⁶ A xa lu na ki. N mi findixi goron na ε xun ma. Koni muxune a falama, a n to findixi yanfantenna ra, n na ε suxi kōtēn nan na. ¹⁷ N xeraan naxanye rasiga ε ma, n na ε rawali nēn na nde xōn ba?

18 N Tito mafan nɛn alogo a xa siga ε konni, n yi dɛnkɛɛya muxuna nde† rasiga a fɔxɔ ra. Tito ε rawali nɛn ba? Nxu birin kui fe keden kɛɲa keden xa mi yi a ra nxu sigati kiini ba? 19 Yanyina nde, ε mirixi fa fala a to mi na ra a nxu kataxi nxu xun mayɛngɛ feen nan na ε fɛma. ɛn-ɛn. Nxu falan tima Ala nan yɛɛ xɔri a Muxu Sugandixin barakani. N xanuntenne, nxu na birin ligama ε yɛɛ rasiga feen nan ma. 20 N gaxuxi nɛn, n na fa waxatin naxan yi, n na ε liyɛ kii naxan yi, na mi rafanɲɛ n ma, e nun ε fan n liyɛ kii naxan yi, na mi rafanɲɛ ε ma. N gaxuxi nɛn lantareyaan nun xɔxɔlɔnyaan nun bɔɲɛ teen nun yɛtɛ yigboon nun fala ɲaxin nun muxu mafalan nun wason nun fe yibasanna nama lu ε tagi. 21 N gaxuxi nɛn a n na fa, n ma Ala nama n nayagi ε fe yi, n yi wuga muxu wuyaxi a fe ra naxanye bata yi yulubin liga koni han to e mi e xun xanbi soxi e fe xɔsixine nun e yanga suxun nun e haramu feene yi, e yi naxanye ligama.

13

Maxadi dɔnxɛn nun xɔntɔnne

1 A saxanden ni i ra n fama ε konni. A sɛbɛxi Kitabuni, a naxa, “Feen birin makitima sereya firin hanma saxan fala xuiin nan xɔn.”* 2 N bata yi ε rakolon n faan firinden i fɛma. N to mi ε fɛma iki, n mɔn xa a fala na muxune xa naxanye bata yi yulubin liga a fɔlɔni e nun bonne birin, n naxa, n na fa ε fɛma sɔnɔn, n mi ε xun mafalama ε yulubine fe ra, 3 bayo ε waxi a xɔn n xa sereyane yita ε ra

† **12:18:** Pɔli bata yi dɛnkɛɛya muxuni ito a fe fala Kõrenti Firinden 8.22 kui. * **13:1:** A mato Sariyane 19.15 kui.

fa fala n na Alaa Muxu Sugandixina falane nan tima. A tan mi ε masuxε sɛnbɛtareyani, bayo sɛnbɛ kanna nan a tan na ε tagi. ⁴ Amasɔtɔ a gɔngban nɛn wudin ma a sɛnbɛtareyani, koni a luxi a nii ra Ala sɛnben barakan nin. Nxu fan bata findi sɛnbɛtarene ra a tan yi, koni nxu nii rakisin sɔtɔma ε tan ma fe ra, alo a tan kii naxan yi, Ala sɛnben barakani.

⁵ Ε ε yɛtɛ rakɔrɔsi, alogo ε xa a kolon xa ε dɛnkeleyaxi. Ε ε yɛtɛ fɛsɛfɛsɛ. Ε mi a kolon ba fa fala a Yesu Alaa Muxu Sugandixina ε yi? Fɔ xa a li de, ε bata fula fɛsɛfɛsɛn na. ⁶ N laxi a ra, ε a kolonma nɛn a nxu mi fulaxi fɛsɛfɛsɛni. ⁷ Nxu Ala maxandima a ε nama fe jaxi yo liga. Nxu mi waxi na xɔn ma alogo yamaan xa a kolon a nxu bata nɔɔn sɔtɔ fɛsɛfɛsɛni, koni alogo ε xa fe fajin liga, hali a luxi alo nxu fa fulama fɛsɛfɛsɛni. ⁸ Bayo nxu mi nɔɛ sese ligɛ Alaa jɔndin xili ma, koni nxu nɔɛ walɛ a xa nɛn. ⁹ Nxu sɛwama nɛn xa sɛnbɛ mi nxu ra, ε tan sɛnben yi gbo ayi. Na ma, nxu Ala maxandima nɛn a ε xa kamali. ¹⁰ Nanara, n feni itoe sɛbɛma ε ma, n to mi ε fɛma, alogo n na fa ε fɛma, n nama ε suxu a xɔdɛxɛn na n ma sɛnbɛmayani, Marigin sɛnben naxan soxi n yii ε rawɛkilɛ feen na benun a xa ε halagi.

¹¹ Awa, ngaxakedenne, Ala xa sɛwan fi ε ma. Ε kata ε xa dɛfe, ε yi ε bode ralimaniya, ε lu xaxili kedenna nun bɔjɛ xunbenli. Nayi, xanuntenyaan kanna nun bɔjɛ xunbenla kanna Ala luma nɛn ε xɔn.

¹² Ε bode xɔntɔn ngaxakedenya xɔntɔn sunbuni. Yama sarijanxin birin ε xɔntɔnma.

¹³ Marigi Yesu, Alaa Muxu Sugandixina hinanna nun Alaa xanuntenyaan nun Alaa Nii Sarijanxin

lanna xa lu e birin xon.

Kisin Kiraan Kitabuna

The Holy Bible in the Yalunka language of Guinea.

La Sainte Bible en langue Yalunka avec le titre: «Kisin Kiraan Kitabuna» Publié par Traducteurs Pionniers de la Bible en collaboration avec la mission MCA à la Préfecture de Faranah, République de Guinée 2012

Copyright du text: © 2012—Traducteurs Pionniers de la Bible. Cette création est mise à disposition selon le Contrat Paternité-Pas d'Utilisation Commerciale-Pas de Modification 3.0 Unported disponible en ligne

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/> ou par courrier postal à Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California 94105, USA.

copyright © 2012 Pioneer Bible Translators

Language: Yalunka

Translation by: Pioneer Bible Translators

..

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

47153269-13a8-5fdd-8537-530b29da9f78